

Cele przedmiotu to nauczanie podstaw języka i myślenia prawniczego umożliwiającego sensowne poznawanie w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

Symbol efektu uczenia się dla przedmiotu	Efekty uczenia się - przedmiotowe	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku Zarządzanie
Wiedza		
W_01	Rozumienie podstawowych kategorii języka prawnego i prawniczego oraz znajomość logicznych sposobów odróżniania tych kategorii od języka potocznego stosowanego w życiu codziennym.	Z_W01
Umiejętności		
U_01	Podstawowa umiejętność rozumiejącego czytania tekstów aktów normatywnych i umów cywilno-prawnych.	Z_U01
Kompetencje społeczne		
K_01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, nieustannego podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji zawodowych w zmieniających się warunkach w obszarze prawa i doktryn prawniczych i politycznych	Z_K04
Tematy poszczególnych zajęć z podziałem na liczbę godzin		
<p style="text-align: center;">WYKŁADY</p> <p style="text-align: center;">(zajęcia o charakterze teoretycznym) 30/30</p> <p>1.Podstawowe koncepcje prawa; prawno-naturalne, pozytywistyczne, realistyczne, hermeneutyczne, argumentacyjne i komunikacyjne teorie prawa w zarysie.</p> <p>2.Prawo a inne regulatory zachowania; prawo i wartości, wielość pozaprawnych systemów normatywnych (moralne, religijne, obyczajowe, organizacji politycznych i społecznych). Konflikty i współpraca systemów normatywnych.</p> <p>3.Kultura prawna i jej typy. Porównawcza analiza kultury Common Law i europejskiej kultury kontynentalnej opartej na tradycji prawa rzymskiego.</p> <p>4. Polityczny charakter prawa. Związki genetyczne, strukturalne i funkcjonalne państwa i prawa. Idea rządów prawa . Gwarancje państwa prawnego. Demokratyczne państwo prawne.</p> <p>5. Język prawny i prawniczy. Wypowiedzi opisowe, ocenne, normatywne, performatywne.</p> <p>6. Norma prawna: normatywność, generalność, abstrakcyjność.</p> <p>Norma kompetencyjna. Prawo podmiotowe. Budowa normy prawnej: hipoteza, dyspozycja, sankcja. Typologia sankcji: nieważności, restytucyjne, egzekucyjne, karne.</p> <p>7. Rodzaje norm i przepisów.</p> <p>I. Normy prawne: reguły i zasady prawne</p> <p>II. Normy bezwzględnie i względnie wiążące</p> <p>III. Przepis ogólny i szczególny (<i>lex generalis, lex specialis</i>)</p> <p>IV. Przepisy odsyłające i przepisy blankietowe</p>		

8. Akt normatywny i jego struktura

- I. Tytuł aktu normatywnego
- II. Przepisy merytoryczne i proceduralne. Aksjologiczny sens procedur prawnych.
- III. Przepisy o zmianie przepisów obowiązujących
- IV. Przepisy przejściowe i dostosowujące
- V. Przepisy końcowe
- VI. Podpis uprawnionego podmiotu

9. System prawa i jego budowa. Trzy warstwy obowiązujących norm prawnych w systemie prawa: międzynarodowe prawo publiczne, prawo Unii Europejskiej, prawo krajowe.

Zasada niesprzeczności systemu prawa i reguły kolizyjne Zupełność systemu prawa. Luki w prawie i sposoby ich usuwania. Podstawowe gałęzie prawa wewnętrznego i kryteria ich wyodrębnienia. Policentryczność i hybrydyzacja systemów prawnych.

10. Obowiązywanie prawa: problemy walidacyjne w myśleniu prawniczym

- w ujęciu aksjologicznym, formalnym i realistycznym
- w przestrzeni
- co do osób
- w czasie

11. Tworzenie i źródła prawa

Sposoby tworzenia prawa:

- I. Stanowienie prawa
- II. Zawieranie umów o charakterze prawotwórczym
- III. Przekształcanie zwyczajów (obyczajów) w prawo zwyczajowe
- IV. Prawotwórcze orzecznictwo sądowe
- V. Recepcja prawa obcego

Stanowienie prawa w państwach współczesnych – zasady ogólne.

Akty normatywne prawa powszechnie obowiązującego w Polsce

- I. Konstytucja RP (ustawa zasadnicza)
- II. Ustawa
- III. Akty normatywne o randze ustawy
- IV. Umowy międzynarodowe i źródła prawa europejskiego
- V. Rozporządzenie wykonawcze
- VI. Akty prawa miejscowego.

Ogłaszanie aktów normatywnych. Tekst autentyczny. Tekst jednolity

12. Stosowanie prawa: problemy egzekucji prawa

a. Ideologie stosowania prawa:

- I. Ideologia decyzji związanej,
- II. Ideologia decyzji swobodnej,
- III. Ideologia decyzji racjonalnej i praworządnej.

b. Sądowe stosowanie prawa. Proces stosowania prawa i jego etapy:

- I. Wstępne ustalenie prawdopodobieństwa pojawienia się faktu
- II. Udowodnienie zaistnienia faktu. Dowody i domniemania w prawie.
- III. Ustalenie norm obowiązujących (problem walidacyjny)
- IV. Rekonstrukcja kompletnej normy centralnej na podstawie wszystkich źródeł prawa relewantnych wobec faktów sprawy.
- V. Interpretacja normy centralnej i innych norm stanowiących podstawę decyzji w celu zrozumienia właściwego znaczenia tych norm.
- VI. Subsumpcja na podstawie rozumowania sylogistycznego.
- VII. Podjęcie i uzasadnienie orzeczenia sądowego.

c. Administracyjne stosowania prawa.

d. Alternatywne metody rozwiązywania sporów

13. Wykładnia prawa i rozumowania prawnicze: problemy interpretacyjne

Pojęcie, cele i przedmiot wykładni – sploty norm i faktów i ich dynamika.

Koncepcja racjonalności prawodawcy jako wzruszalne domniemanie interpretacyjne. Racjonalność komunikacyjna, kulturowa, prakseologiczna i ekonomiczna i ich ograniczenia.

Rodzaje wykładni prawniczej ze względu na:

- * podmiot jej dokonujący: autentyczna, legalna, operatywna, prywatna oraz doktrynalna (naukowa)
- * sposób jej dokonania: językowo- logiczna, systemowa, funkcjonalna (celowościowa), porównawcza.
- * wynik (zakres) wykładni: literalna, rozszerzająca, zwężająca

Reguły inferencyjne.(rozumowanie a fortiori, a contrario, per analogiam, z celu na środki)

Topiki prawnicze i ich praktyczna użyteczność.

14. Stosunki prawne.

Pojęcie stosunku prawnego. Powstanie, zmiana i ustanie stosunku prawnego. Rodzaje faktów prawnych.

Podmioty stosunku prawnego :

- I. Osoba fizyczna. Zdolność prawna i do czynności prawnych,
- II. Osoba prawna,
- III. Ułomne osoby prawne

Przedmiot i treść stosunku prawnego

Rodzaje stosunków prawnych

Aktualizacja stosunku prawnego.

Instytucje prawne.

15. Odpowiedzialność prawna. Pojęcie i ogólne zasady odpowiedzialności prawnej. Rodzaje odpowiedzialności prawnej: karna, cywilna, konstytucyjna, parlamentarna, służbowa.

16. Funkcje i legitymizacja prawa. Przestrzeganie prawa

Cele i funkcje prawa. Dysfunkcje prawa. Faktyczne i normatywne podstawy legitymizacji prawa.

Typy postaw wobec prawa:

- a. Postawy zasadnicze: postawy legalistyczne i zasadnicza postawa cywilnego nieposłuszeństwa,
- b. Postawy celowościowe: konformistyczne, utilitarne, nihilistyczne

Formy i powody nieprzestrzegania prawa. Znajomość prawa a jego przestrzeganie.

Założenia idealizacyjne dotyczące cech adresatów wobec prawa:

- a. Fikcja powszechnej znajomości prawa,
- b. Fikcja powszechnej gotowości jego przestrzegania
- c. Fikcja powszechnej zdolności wypełnienia jego wymagań.

Skuteczność prawa i jej granice.

17. Sprawiedliwość.

Idea sprawiedliwości i jej interpretacje

Idea sprawiedliwości w procesie stanowienia i stosowania prawa.

Idea sprawiedliwości społecznej

Równość w prawie i wobec prawa

Tematy nr:

1,3,5 – 6 godzin wykładów (ST) / 2 godziny wykładów (NST)

6,7 – 7 godzin wykładów (ST) / 3 godziny wykładów (NST)

8,9 – 7 godzin wykładów (ST) / 3 godziny wykładów (NST)

10,11,12,13 – 4 godziny wykładów (ST) / 2 godziny wykładów (NST)

14,15,16,17 – 6 godzin wykładów (ST) / 5 godzin wykładów (NST)

ĆWICZENIA

(zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne) 30 S/15 N

Tematy nr:	
1,3,5 – 6 godzin ćwiczeń (ST) / 2 godziny ćwiczeń (NST)	
6,7 – 7 godzin ćwiczeń (ST) / 3 godziny ćwiczeń (NST)	
8,9 – 7 godzin ćwiczeń (ST) / 3 godziny ćwiczeń (NST)	
10,11,12,13 – 4 godziny ćwiczeń (ST) / 2 godziny ćwiczeń (NST)	
14,15,16,17 – 6 godzin ćwiczeń (ST) / 5 godzin ćwiczeń (NST)	

Metody prowadzenia zajęć	Wykład: wykład interaktywny Ćwiczenia (dyskusja/ studia przypadków/ rozwiązywanie zadań i problemów/ eseje/ referaty/ prezentacje), studiowanie literatury zalecanej.
Literatura obowiązkowa	1. T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, Warszawa, CH Beck, wydanie 11 lub nowsze, 2017 2. Andrzej Bator, Artur Kozak, Zbigniew Pulka, Wstęp do prawoznawstwa. Testy egzaminacyjne, Lexis Nexis, wydanie 2, 2015. 3. Wojciech Lamentowicz, Podstawy legitymizacji prawa, PPP dla dydaktyki 4. Wojciech Lamentowicz, Bezpieczeństwo prawne: przesłanki i wskaźniki, tekst dla dydaktyki 5. Wojciech Lamentowicz, Prawo a moralność: tabela synoptyczna dla dydaktyki. 6. Wojciech Lamentowicz, Instytucjonalne gwarancje rządów prawa, tekst dla dydaktyki 7. Wojciech Lamentowicz, Typy odpowiedzialności prawnej i jej podstawy, tabela synoptyczna Teksty od nr 3 do nr 7 studenci otrzymują od wykładowcy online.
Literatura uzupełniająca	1. Roman Tokarczyk, Współczesne kultury prawne, Wolters Kluwer, wydanie 9, 2012. 2. Teksty niezbędne do opracowania esejów na wybrane tematy.

Końcowa ocena wyników pracy studenta nad przedmiotem wymaga syntezy osiągniętych przez niego efektów

3. Zadania i czas SAMODZIELNEJ pracy studenta

Wyszczególnienie zadań	Liczba godzin		Punkty ECTS	
	st.	ns.	st.	ns.
Zadania o charakterze teoretycznym	45	60	1,8	2,4
Studiowanie literatury przedmiotu	10	15	1,8	2,4
Przygotowanie do zaliczenia	15	20		
Przygotowanie do egzaminu	20	25		
Zadania kształtujące umiejętności praktyczne	45	45	1,8	1,8
Przygotowanie eseju na wskazany temat	15	15	1,8	1,8
Przygotowanie eseju na wskazany temat	15	15		
Przygotowanie eseju na wskazany temat	15	15		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz. i pkt. ECTS	90	105	3,6	4,2

4. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

Symbol efektu uczenia się	Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się
W_01	Egzamin pisemny lub testowy Egzamin ustny (jedynie dla tych, którzy nie zdali pierwszego egzaminu pisemnego)

	Zaliczenie pisemne na ćwiczeniach (pytania testowe + pytania otwarte), zaliczenie poprawkowe na ćwiczeniach w formie pisemnej, pytania otwarte
U_01	W toku zadań realizowanych podczas zajęć Eseje na tematy do wyboru z listy opracowanej przez osoby prowadzące ćwiczenia
K_01	Dyskusja podczas zajęć

Podstawowe kryteria oceny końcowej:

Opanowanie przedmiotu zostanie ocenione na podstawie:

- 1) egzaminu (złożonego z pytań otwartych i zamkniętych trwającego, co najmniej 60 minut),
- 2) zaliczenia ćwiczeń, warunkującego przystąpienie do egzaminu; podstawą zaliczenia ćwiczeń mogą być:
 - a) trzy prace pisemne (kryteria oceny tych prac zostały wskazane w konspekcie ćwiczeń),
 - b) aktywność na zajęciach,
 - c) kolokwium pisemne (np. test jednokrotnego wyboru, pytania otwarte),
 - d) odpowiedź ustna obejmująca materiał z dotychczas przeprowadzonych zajęć przy założeniu, że udzielenie 5 poprawnych odpowiedzi na 5 zadanych kolejno pytań, skutkuje otrzymaniem przez studenta oceny bardzo dobrej z ćwiczeń (dodatkowym warunkiem skorzystania z tej formy zaliczenia ćwiczeń jest odpowiednia frekwencja takiej osoby na zajęciach, przy czym w każdym przypadku obligatoryjnymi elementami zaliczenia ćwiczeń są elementy określone w lit. a) i c).

Otrzymanie z ćwiczeń:

- a) oceny dobrej plus – powoduje podwyższenie oceny z egzaminu o pół stopnia,
 - b) oceny bardzo dobrej – powoduje podwyższenie oceny z egzaminu o jeden stopień,
- pod warunkiem otrzymania z samego egzaminu oceny co najmniej dostatecznej.

Skala ocen: 95-100% - 5,5; 81-94% - 5; 74-80% - 4,5; 66-73% - 4; 58-65% - 3,5; 51-57% - 3; 0-50% - 2.